

Enquete over Smit Trafo

Eind februari-begin maart is er onder 220 direct omwonenden van Smit Trafo een enquête gehouden in verband met geluidsoverlast die deze fabriek voor transformatoren mogelijk zou veroorzaken.

Dat er sprake was en is van geluidsoverlast, werd en wordt door de directie van Smit Trafo direct toegegeven. Omwonenden hebben er meerdere keren een brief over in de brievenbus gehad. Maar dan gaat het uitsluitend om de overlast die veroorzaakt wordt door de sloop en nieuwbouw die op het fabrieksterrein van Smit Trafo momenteel worden uitgevoerd. Nog op 4 maart heeft de directie omwonenden uitgenodigd voor een gesprek hierover. In totaal 14 omwonenden hebben aan deze uitnodiging gehoor gegeven. Reden om de enquête te houden was echter het feit dat er omwonenden zijn die overlast hebben van heel andere geluiden.

Andere geluiden

De sloop en nieuwbouw-geluiden waren voor enkelen de bekende druppel die de emmer deed overlopen. Want zij ervaren ook overlast van heel *andere geluiden*, met name van een lage bromtoon, en dat gedurende al een veel langere tijd. Ook de Afdeling Milieu van de gemeente was (en is) hiervan op de hoogte. Geluidsmeting wees uit dat de bron van deze lage bromtoon één van twee generatoren is bij Smit Trafo, of ze zijn het allebei. Dat valt in elk geval te lezen in een rapport dat ABOVO Acoustics in opdracht van de gemeente al op 5 augustus 2009 heeft uitgebracht. Deze geluidsmeting werd verricht bij een woning aan de Dr Schaepmanstraat, ter hoogte van de gevel van deze woning.

Het rapport (nr R1123-1a-CM) concludeert:

“Het geluidsniveau gemeten tijdens de werking van generator 1 bedroeg na correcties 41 dB(A) wat een overschrijding van het toegestane geluidsniveau impliceert van 1 dB in de avond- en nachtperiode.

Het geluidsniveau tijdens het in werking zijn van generator 2 bedroeg na correctie 43 dB(A) wat een overschrijding van het toegestane geluidsniveau impliceert van 1 dB in de dagperiode en 3 dB in de avond- en nachtperiode.” (‘dB’ is *decibel*, de eenheid waarin *geluidsvolume* wordt gemeten; *frequentie* (hoge of lage tonen) wordt gemeten in ‘Hertz’ [Hertz]).

Er is dus volgens dit rapport sprake van een *overschrijding* van het toegestane geluidsvolume, in elk geval in de Dr. Schaepmanstraat.

Het rapport adviseert om extra geluidswerende maatregelen te nemen met betrekking tot de ruimte waarin de generatoren zich bevinden: extra platen tegen de muren, dichtrubbers in kieren van de deur, zorgen dat de deur goed sluit.

Onbekend is of deze maatregelen inmiddels zijn uitgevoerd, maar wel bekend is dat een behoorlijk aantal mensen nog steeds last heeft van deze bromtoon.

Dat is gebleken uit de enquête.

Omwonenden

Smit Trafo is op het huidige terrein gevestigd sinds 1913. Toen moest het Willemskwartier nog gebouwd worden. Nu, bijna een eeuw later, kunnen bewoners van (het korte stuk van) de Groenestraat (Landbouwuurt/Willemskwartier), de Genestetlaan, de Bilderdijkstraat, de Dr Schaepmanstraat, de Da Costastraat (Willemskwartier), maar ook van de Hatertseveldweg en de Resadastraat (de Rozenbuurt, aan de andere kant van het spoor) beschouwd worden als de direct omwonenden van de fabriek. Onder hen zijn 220 enqueteformulieren verspreid.

Dit is gebeurd nadat er op dezelfde adressen een *flyer* in de bus is gedaan, waarin de bewoners werden uitgenodigd om zich, telefonisch of per email, te melden bij Wijkraad

Willemskwartier of bij het inderhaast opgerichte Comité Bezorgde Bewoners wanneer ze geluidsoverlast ervaren van Smit.

Er waren enkele reacties waarin werd aangegeven dat er van geen enkele overlast sprake was. En er waren enkele reacties waarin werd aangegeven dat uitsluitend de sloopgeluiden werden gehoord, soms erg hard, maar dat was onvermijdelijk en zou ook weer ophouden.

Bromtoon

In verreweg de meeste reacties werd echter aangegeven dat er sprake was van én sloopgeluiden én een hele lage bromtoon. Omdat de flyer ook op de website van www.willemskwartiernijmegen.nl was te lezen, kwamen er zelfs reacties vanuit de Dobbelmanweg. Sommigen vertelden dat ze zich naast de geluidsoverlast, ook ergerden aan de parkeeroverlast in met name de Groenestraat, omdat parkeerplaatsen op het fabrieksterrein zelf buiten gebruik waren door de sloop en nieuwbouw. Of over petrochemische lucht. Over zwarte kozijnen. Of over trillingen. Een enkeling vertelde dat de burens vanwege de overlast van de fabriek waren verhuisd.

De hoeveelheid reacties op de flyer was voldoende reden om de enquête te houden en, zoals gezegd, is een formulier met een vijftal vragen in 220 brievenbussen gedaan in de genoemde straten.

57 van de 220: 26 %

Het vragenformulier werd door 57 van de 220 omwonenden ingevuld en ingeleverd. Dat is 26 % van het totaal.

Van deze 57 woont er eentje al 66 jaar op hetzelfde adres, sommigen pas 1,5 jaar, maar twintig wonen ergens tussen de 10 en de 30 jaar in de directe omgeving van de fabriek. Drieëntwintig wonen er minder dan 10 jaar.

Heeft u geluidshinder waarvan u weet of vermoedt dat die afkomstig is van SMIT?

Op deze vraag antwoordden 43 omwonenden met een 'ja' (75 %), en 14 met een 'nee' (25 %). Op de vraag *hoe lang* men last heeft van geluidshinder, antwoordden 15 omwonenden: een paar maanden (2 tot 5 maanden), eentje antwoordt: een half jaar, eentje antwoordt een heel jaar en 18 omwonenden zeggen er langer dan een jaar last van te hebben. In totaal 18 keer is deze vraag niet ingevuld.

Heeft u last van een lage bromtoon/zoemtoon?

In totaal 40 omwonenden zeggen last te hebben van een lage bromtoon of zoemtoon. En 17 hebben hier geen last van.

Op de vraag *hoe lang* men last heeft van deze bromtoon of zoemtoon, antwoordden 8 mensen: een paar maanden, 8 mensen zeggen langer dan een jaar, en niet minder dan 39 keer is deze vraag niet ingevuld.

Wanneer heeft u er last van?

Zes mensen zeggen: alleen overdag, elf mensen zeggen: alleen 's nachts, en 17 mensen zeggen: overdag en 's nachts. Achttien keer werd deze vraag niet ingevuld.

Daarnaast zeggen 7 omwonenden er alleen *door de week* last van te hebben, en 17 omwonenden hebben er door de week en in het weekeinde last van. Niet ingevuld werd deze vraag 29 keer.

Tien omwonenden geven bovendien aan dat ze de bromtoon *de hele tijd door* horen. Vijf horen het geluid *van tijd tot tijd*. De rest heeft deze vraag niet ingevuld.

Gezondheidsklachten

De omwonenden hebben niet alleen het enquêteformulier in de brievenbus ontvangen. Ze kregen er informatie over Smit Transformatoren zelf bij, maar ook over de

gezondheidsrisico's die verbonden (kunnen) zijn aan het blootstaan aan- of last hebben van *laag-frequent geluid* (LFG, oftewel: de bromtoon).

In deze informatie werden de klachten opgesomd die *ook volgens de GG&GD* door LFG veroorzaakt kunnen worden.

In de enquête gingen twee vragen over gezondheid. Vraag 3 vroeg er in algemene zin naar. De laatste vraag van de enquête ging over LFG..

Heeft u de laatste tijd klachten, o.a. zoals beschreven in onze informatie?

Op deze vraag werd in totaal 28 keer met een 'ja' gteantwoord, en 30 keer met een 'nee'. Vier keer werd er geen antwoord op gegeven.

Gevraagd van *welke klachten* er sprake is, werden de volgende klachten genoemd: bijna de helft, 28 huishoudens, zegt slaapproblemen te hebben door de geluidsoverlast van SMIT.

Verder werden gemeld: hoge bloeddruk, ernstige vermoeidheid, gespannenheid, hoofdpijn, prikkelbare kinderen, hartkloppingen, druk op de oren, zenuwachtig, druk op de borst, stress. Van deze 28 omwonenden hebben er dertien in verband met deze klachten contact gezocht met de huisarts.

Conclusie.

De *belangrijkste conclusie* van deze enquête is dan ook, dat van de 57 omwonenden die de enquête hebben ingevuld, er 43 last hebben van geluidsoverlast waarvan de meesten, namelijk *veertig*, van de lage bromtoon en de meesten al langer dan een jaar.. Van deze veertig hebben 23 omwonenden gezondheidsklachten die het gevolg *kunnen* zijn van de lage bromtoon.

Daarnaast zijn er geënquêteerden die aangeven dat ze zich vooral ergeren aan andere geluiden 's nachts, in het weekeinde of 's morgens heel vroeg, aan de parkeeroverlast op de Groenestraat, aan het geluid van lasapparaten, aan de heftrucks 's nachts, aan de geluiden van metaal op metaal, aan het trillen van hun woning, aan de muziek die 's nachts te horen is wanneer de deuren openstaan. Of aan dieselstank of oliestank. Een enkeling heeft wel eens de politie ingeschakeld.

Deze opmerkingen geven aan dat er naast de gemelde gezondheidsproblemen er ook onder een *aantal* omwonenden gedurende langere tijd sprake is van *behoorlijke ergernissen* aan de overlast die door Smit Trafo veroorzaakt wordt.

Hoe verder?

Deze conclusie is ons inziens ernstig genoeg om er met Smit Trafo over in gesprek te gaan en de directie aan te spreken op *goed buurmanschap*. Het gaat dan *niet meer* op de eerste plaats over de sloopgeluiden. Het gaat er ook niet om de fabriek te (doen) sluiten. Het gaat erom dat Smit de omwonenden *serieus* neemt, naar hen luistert en *binnen afzienbare tijd doeltreffende maatregelen* neemt. En het gaat om *concrete en controleerbare afspraken* over de te nemen maatregelen.

Een extra informatie-avond over de sloop zoals op 4 maart j.l., waarvoor maar een beperkt aantal omwonenden is uitgenodigd, is echt *onvoldoende*. Een keertje gratis uiteten op kosten van de fabriek als tegemoetkoming, en dan nog maar voor een beperkt aantal omwonenden, het is deze mensen van harte gegund, maar het is niet voldoende.